

לעילוי נשמת
 האה"ח מרת **שינדל בילא**
 ב"ר יצחק הו"ס ע"ה
 חתן רבי אליעזר בן רבי
 אברהם יהודה בן רבינו
 הגה"ק זצ"ל, שפעלה רבות
 להנצחת זכרו
 נלב"ע י"ז אדר תשע"ח
 מרת **רחל שחר** ע"ה בת
 הרה"ח ר' חיים זאב (רוזמן)
 ז"ל חתן מרת בילא בת
 רבינו הגה"ק זצ"ל
 נלב"ע כ' אדר תשפ"א
תנצב"ה

פרי קודש היולאים

מתורתו ומורשתו של רבינו הגה"ק **היילל זצ"ל**
 אברק"ק סאסרעגען זי"ע

פר' ויקהל פקודי תשפ"ג

בס"ד, גליון מס' 54

פר' ויקהל פקודי

ממעשה המשכן יקחו מוסר לעשות רצון ד'

ויקהל משה וגו' אלה הדברים אשר צוה ד' לעשות אותם. ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לד' כל העשה בו מלאכה יומת

(שמות לה, א-ב)

רוח חכמה ותבונה שיוכל לעשות רצונו.

וכמו כן מצינו שאפילו הבהמות קבלו חכמה וכדכתיב בהמשך הפרשה (לו, א) "אשר נתן ד' חכמה ותבונה בַּהֲמָה וּגְוִי" ואמרו במדרש תנחומא על זה שאפילו לבהמות ניתן חכמה למען מלאכת המשכן, וכמבואר ברש"י (שמות לה, כו) על הפסוק "טוו את העיזים" - "שמעל גבי העיזים היו טווין אותם", והרי בטבע העזו שתברח ולא תתן לזה, אלא שניתן בהן חכמה ותבונה. שהרי הבהמות רוצות לעשות רצון השי"ת כדכתיב על נביאי הבעל (מלכים א' יח, כו) "ויקחו את הפר וגו'" ואמרו חז"ל (ילקוט על נ"ך רמז ריד) שפרו של אליהו נמשך אחריו ואילו הפר של נביאי הבעל לא היו יכולים כל הארבע מאות איש להזיזו עד שאמר לו אליהו שאף על ידו יהא קידוש ד' עי"ש.

ואת זה רצו הנשים שטוו ע"ג העיזים להראות, שיכול כל אחד ללמוד בק"ו מהבהמות¹, שאם הן קבלו חכמה שיעשה על ידן רצון השי"ת, ק"ו לאדם שאם ידבנו לבו לקרבה אל המלאכה יקבל חכמה ותבונה לעשות את המלאכה.

וזהו הרמז בכתובים, "אלה הדברים אשר צוה ד' לעשות אותם", אפילו ש"ששת ימים תעשה מלאכה" על ידי חכמה ותבונה שנתן השי"ת בלבם, והי' אפשר שתיעשה המלאכה לגמרי על ידי הקב"ה כמו המנורה, אפילו הכי צוה ד' שכל חכם לב בכס יבואו ויעשו את המלאכה. ומשום שהי' אפשר לומר דאם כן אף בשבת יעשו את מלאכת המשכן שהרי הכל הוא מעשה השי"ת, על זה אמר "וביום השביעי יהי' לכם קדש שבת שבתון לד'", ולכן אף לכם אין לעשות בו מלאכה.

(ח"א רסה; רעז; רפה; שט)

יש לדקדק למה אמר "אלה הדברים אשר צוה ד' לעשות אותם", הרי הציווי הוא להימנע ממלאכת המשכן כל"ט המלאכות אשר צוה ד' שלא לעשות אותם בשבת. עוד יש לדקדק באומרו "ששת ימים תעשה מלאכה" שמשמע תיעשה מעצמה, והי' לו לומר "תעשה". עוד יש לדקדק באומרו "שבת שבתון לד'" שהשבת היא לד' וממשיך "כל העושה בו מלאכה יומת", והיה לו לומר "שבת שבתון לכם כל העושה בו מלאכה יומת".

ואפשר לפרש דהנה מלאכת המשכן היתה מלאכת אומן ממש, והרי בני ישראל מזה מאות בשנים היו עבדים לפרעה ועד לפני חודשים ספורים לא עבדו אלא בחומר ובלבנים ובכל עבודה קשה, ולא היו יכולים לעשות מלאכת מחשבת חרש וחושב ואורג (וכפי שהקשה הרמב"ן (לקמן פסוק כא ולעיל לא, ב) עי"ש). אלא שהשי"ת נתן בלב כל חכם לב חכמה לעשות המלאכה כמובא בהמשך הפסוקים.

והי' השי"ת יכול לעשות את כל הכלים בעצמו כמו את המנורה שאכן היתה מעשה הקב"ה לגמרי כדאיתא במדרש תנחומא (בהעלותך ד' וכדפירש רש"י במדבר ח, ד על הפסוק כן עשה את המנורה "על ידי הקב"ה נעשית מאליו") ממה שנאמר במעשה המנורה (שמות כה, לא) "מקשה תעשה", שנתקשה משה במעשה המנורה ואמר לו הקב"ה "טול ככר זהב והשליכהו לאור והיא מאליו נעשית", וכך היה יכולים להעשות כל כלי המשכן. אך הטעם שצוה השי"ת שהחכמים יעשו אותם, הוא כי על ידי זה שכל חכם לב אשר נשאו לבו לקרב אל המלאכה קיבל חכמה ותבונה ודעת לכל מלאכה, יוכלו כולם ללמוד מוסר השכל שאם האדם מתאוה לעשות רצון אביו שבשמים הרי שממרום יקבל

חורבן הבית הוא עדות על אהבת הקב"ה לישראל

אלה פקודי המשכן משכן העדת

(שמות לח, כא)

שבנין המשכן הי' עדות שיש מחילה לישראל, כך חורבן הבית הוא עדות על אהבת הקב"ה לישראל, ש"שפך חמתו על עצים ואבנים" שהרי (איכה רבה ד, יד) "שפך חמתו על עצים ואבנים" ולא ח"ו על שונאיהם של ישראל.

(ח"א רפב)

פירש רש"י "המשכן משכן שני פעמים, רמז למקדש שנתמשכן בשני חורבנין על עונותיהן של ישראל. משכן העדות, עדות לישראל שויתר להם על מעשה העגל".

יש לומר שדברי רש"י אלו הם בהמשך אחד, ורמז בזה שכשם

1. כדמצינו שחנני' מישאל ועזרי' למדו ק"ו מן הצפרדעים, פסחים נג, ב.

"...ואולי אם המצא תמצא איזה דברי אגדה אשר ראוי לאמרם בשבילי, אולי אבנה גם אני בעבורכם..."
 (שם בהקדמה)

"וזאת באתי לרשום איזה ליקוטים למען ירוץ הקורא, ולאמר בשבילי איזה דבר בכל שבוע..."
 (קודש היולאים ח"א עמ' ז)

ברכת מזל טוב

לצאצאי רבינו הגה"ק זצ"ל

הרה"ח ר' חנינא צבי פרקש שליט"א וחתנו הרה"ח ר' אברהם יעקב ליבוביץ שליט"א
לרגל נישואי הבן-הנכד החתן חיים יהודה נ"ו עב"ג בת הרה"ח ר' ישראל זושא קראוס שליט"א מאלעד.

החתונה תתקיים בעז"ה ביום ב' פרי' ויק"פ כ' אדר, באולמי "ארמונות פרידמן" בבני ברק.

יהי רצון שהזיווג יעלה יפה ויזכו לרוות מכל יוצי"ח רב תענוג ונחת דקדושה לתפארת אבות, ויתקיים בהם "בגלל אבות תושיע בנים ותביא גאולה לבני בניהם", אמן.

דברי התענוגים

מאת רבינו בנימין וואלף בן רבנו יואל זצ"ל רייכלס אב"ד שאפי, מח"ס "דברי התענוגים"

חותנו של רבינו הגה"ק הילל הזקן זצ"ל אב"ד אייבשיץ

ביאור הלימוד שההכרזה על איסור הוצאה היתה בשבת

ויצו משה ויעבירו קול במחנה לאמר איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה וגו' ויכלא העם מהביא'

(שמות לו, 1)

מרה"י לרה"ר שאסורה, לבין הוצאה מרה"י לרה"י שמותרת. וז"ל תוספות הרא"ש שם, שאילו היה נושא חפץ גדול כל היום ברשות היחיד לא מייחב, ואלו הוציא כגרוגרת מרשות היחיד לרה"ר מייחב. וכיון שהוצאה היא מלאכה גרועה, הוי אמינא דהאזהרה 'ששת ימים תעשה מלאכה' וגו' היא רק על מלאכה גמורה.

מטעם זה הוצרכו לכאר בגמרא, שההכרזה 'ויצו משה וגו' אל יעשו עוד מלאכה' היתה בשבת, על מלאכת הוצאה. ומתורצת קושיית הר"ח (בתוס' שם צו: ד"ה וממאי), שגם אם ההכרזה היתה בחול, היה אפשר ללמוד מפסוק זה שהוצאה היתה מלאכה במשכן, ע"ש היטב.

ומעתה מובן גם מדוע הקשו בגמרא, "הוצאה גופא היכא כתיבא" רק כאן, כשהזכרה זריקה שהיא תולדה דהוצאה, ולא עצם מלאכת הוצאה, כשהזכרה במשנה (שם עג), בתוך שאר אבות מלאכות ארבעים חסר אחת.

כיון שעל המשנה בריש מסכת שבת, יציאות השבת שתיים שהן ארבע וכו', כתבו התוס' שהצורך לשנות בנפרד הוצאה לעני הוצאה לבעל הבית הוא משום דהוצאה מלאכה גרועה, ולא ילפינן זה מזה. וכוננת דבריהם, שאין לך בו אלא חידושו. ואם כן, יש לומר קל וחומר, שלא ניתן תולדה למלאכת הוצאה, אלא אם כן נמצא שהיא כתובה בפירוש בתורה. על כן לא הקשו בגמ' על עצם מלאכת הוצאה בין הל"ט מלאכות, כיון שידעו שהיתה הוצאה במשכן, וחייב עליה, אף שהיא מלאכה גרועה. אבל כאן, ששינוי שיש תולדה למלאכה זו, והיא זריקה, אם כן מוכרחים לומר שהוצאה כתיבא בפירוש, לכן הקשו שפיר, הוצאה גופא היכא כתיבא.

על דברי המשנה (שבת צו), הזורק מרשות היחיד לרשות הרבים, מרשות הרבים לרשות היחיד, חייב, הקשו בגמרא, מכדי זריקה תולדה דהוצאה היא, הוצאה גופה היכא כתיבא. אמר רבי יוחנן, דאמר קרא 'ויצו משה ויעבירו קול במחנה' וכו'. ומבואר שם, שמשנה היה יושב במחנה לוייה שהוא רשות הרבים, והכריז 'איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה וגו' ויכלא העם מהביא', שלא יוצאו ויביאו מרשות היחיד שלהם לרה"ר. והקשו עוד, ממאי דבשבת קאי, אולי ההכרזה היתה בימות החול שלא יביאו עוד תרומה למשכן כי הושלמה המלאכה, כדכתיב 'המלאכה היתה דים' וגו'. ע"ש בתירוץ הגמ'.

והנה היה מקום לומר שההכרזה היתה שלא יעשו מלאכה ממש, וכמו שאכן פירש הרשב"ם [- ע"ד הפשט], 'אל יעשו עוד מלאכה', שהיו טווים בביתם, כדכתיב 'ויביאו מטווה', עכ"ל. אך לא היה אפשר לפרש כן אלא אם הכריזו זאת בימות החול. כי לאסור את המלאכה בשבת כבר הודיע להם משה רבינו, 'ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש', ופירש רש"י, הקדים להם אזהרת שבת לצווי מלאכת המשכן, לומר שאינה דוחה את השבת. על כן הוכיחו בגמרא שהכרזה זו היתה בשבת, ועל כרחק לא הוצרך משה רבינו להכריז על איסור מלאכה גמורה לצורך המשכן, אלא האזהרה היתה על הוצאה שהיא מלאכה גרועה.

וכמו שכתבו התוס' (שבת צו: ד"ה הוצאה) שאם לא הפסוק המפורש שהוצאה נקראת מלאכה לא היה מקום לחייב עליה, לפי שהיא מלאכה גרועה [וכמו שכבר פירשו התוס' (שם ב. ד"ה פשט בעה"ב), שלכאורה מה ההבדל בין הוצאה

"את אחי אנכי מבקש"

לרגל ההוצאה לאור של

"הגדה של פסח – פרי קודש הילולים"

מעומר בפנינים יקרים, רעיונות ודרושים, מאת כ"ק רבינו הגה"ק רבי הילל פאללאק זצוקלה"ה

זקוקים אנו ל"רכזים" מקרב משפחות צאצאי רבינו הגה"ק זצ"ל (גם בארצות שמעבר לים)

שיסייעו להפצת ההגדה בקרב בני משפחתם.

כל המעוניין יפנה לאחראי רכזים הר"ר ברוך רוזנברג הי"ו בטל. 052.760.9128

או למשרד בכתובת office@Kodesh-Hilulim.com

לקבלת הגליון בעז"ה מידי שבוע, וכן לקבלת גליונות קודמים, להנצחה והודעה על שמחה

נא לשלוח לכתובת: info@Kodesh-Hilulim.com

כמו"כ כל מי שיכול להעשיר ברעיונות ומאמרים וכדו' למטרות הגליון נא לשלוח לכתובת הנ"ל.